

Časová osa Chipu: Notebooky

Už nějakou dobu se u nás prodává **VÍCE NOTEBOOKŮ NEŽ OSOBNÍCH POČÍTAČŮ**. Trvalo to ale zhruba 40 let, než se z přenosných počítačů stalo zboží masové spotřeby. Chip vám umožní nahlédnout do minulosti a částečně i do budoucnosti těchto zařízení.

Vsoučasné době se s nimi setkáte téměř všude: ve vlaku, v letadle, na zahradce restaurace, v posluchárně, na stavbě, na pláži, na nádraží nebo v kavárně. Není to překvapující, protože dnešní notebooky jsou nejen dobře vybavené, ale i praktičtější než stolní osobní počítače.

Některé mohou pracovat na akumulátor celou pracovní dobu a mají stejné rozměry i hmotnost jako kniha. Pro uživatele, kteří se potřebují při práci přemísťovat, jsou tedy notebooky ideální. O prvních laptotech se to ale rozhodně říct nedalo. Ty nebyly malé, lehké a mo-

bilní. Byly to v podstatě osobní počítače s držadlem.

Chip zmapoval historii a vývoj notebooků, z nichž první spatřil světlo světa v roce 1968 – 27 let poté, co byl představen první (imobilní) počítač, Konrad Zuse Z3.

Alan Kay ze společnosti Xerox Parc vyvinul v roce 1968 počítač nazvaný Dynabook, zařízení, které by dnes bylo možné přirovnat ke kombinaci současného Tablet PC a notebooku. Ačkoli mnoho technických vymožeností bylo projektováno pro armádu nebo jako high-tech vybavení pro průmysl, Dynabook byl představen jako elektronické zařízení pro děti. Přestože se ho nikdy nevyrobilo větší množství, jeho grafické uživatelské rozhraní a některé technické „vychytávky“ byly později použity jako prototyp v počítači Xerox Alto a následně i ve známém počítači Apple Macintosh.

Historie mobilních počítačů

FOTO: FRANK FREMERY; IDEO; BORIS JAKUBASCH; WWW.HOMECOMPUTERMUSEUM.DE; JOHANN H. ADDICKS/WIKIPEDIA

Před 25 lety nic nefungovalo bez zásuvky a přepravních koleček

O 13 let později, tedy v roce 1981, byl na trh uveden první přenosný osobní počítač nazvaný Osborne 1. Byl to výborný společník na cesty: vážil 10,5 kilogramu a byl vybaven malou, pětipalcovou obrazovkou (CRT). Jeho 4MHz procesor Z80 však držel krok s dobou a dělal z něj zajímavý stroj. Pevný disk byl tehdy nezvyklý stejně jako baterie, cena činila na tu dobu přijatelných 1 800 dolarů. Uživatelé si tedy poprvé mohli užít svobodu a volnost pohybu při práci.

Ostatní výrobci nabízeli počítače s externí baterií, která z nich dělala nepoužitelná monstra, navíc od elektrické zásuvky jste se stejně mohli vzdálit jen asi na hodinu.

Další výrazný krok ve vývoji přenosných počítačů přišel zanedlouho. V roce

1982 totiž Bill Moggridge představil svůj produkt nazvaný Grid Compass 1100. Ten byl vybaven monochromatickým plochým displejem, který se v době, kdy se počítač převážel nebo přenášel, mohl sklopit přes klávesnici. Měl navíc lehké magneziové tělo a integrovanou baterii, a tak se tato koncepce stala na dlouhou dobu prototypem přenosného počítače – laptopu. S cenou okolo 10 000 USD však mohl Grid jen těžko proniknout mezi soukromé uživatele. Nebylo tedy překvapením, že největšími zákazníky firmy Grid Systems Corp. se tehdy stala NASA a armáda.

V roce 1983 se firma Compaq prezentovala prvním „IBM kompatibilním“ notebookem, nazvaným Compaq Portable. V této době však ještě převažovaly počítače s operačním systémem CP/M. Standard IBM se více rozšířil až na konci 80. let, a to díky použití operačního systému MS-DOS.

V té době se notebooky konečně začaly stávat populárními a mohli si je pořídit i uživatelé ze soukromého sektoru. Časopis Chip se těmto zařízením začal podrobně věnovat a provádět první srovnávací testy.

S rozvojem miniaturizace a moderních technologií se postupně měnilo i použití přenosných počítačů. Technologie jako USB nebo WLAN umožnily použít notebook jako zařízení pro připojení k internetu nebo jako multimediální herní centrum.

V nejbližší době by se měl také vyřešit problém s nedostatečnou kapacitou akumulátorů. K tomu by měly přispět jednak procesory a další komponenty s nízkou spotřebou energie, jednak nahrazení akumulátorů palivovými články. Do notebooků by také měla proniknout technologie WiMAX pro zajištění přístupu k internetu.

1999

WLAN pro každého

Díky bezdrátové síti WLAN se uživatelé notebooků stali ještě svobodnějšími a mohli se připojit na více místech. Začaly se objevovat první hotspots umožňující přístup k internetu a tím i k firemní síti.

1997

USB rozhraní

Rozhraní USB rychle proniklo i do notebooků, protože tento univerzální port usnadnil připojení různých periferních zařízení.

BUDOUCNOST

Budoucnost

Snad na každé IT výstavě konané v posledních pěti letech byl představen nějaký notebook napájený pomocí palivových článků. Na trhu se však zatím žádný reálný produkt neobjevil. Palivové články by nicméně měly v nejbližší budoucnosti vyřešit problém s napájením přenosných počítačů. Nádrž s vodíkem by měla zvládnout zásobovat notebook energií po celé dny, a možná i týdny. Umožní to i vývoj výkonnějších zařízení.

1988

Compaq SLT286

Jako první produkt na světě byl Compaq SLT286 dodáván s baterií, pevným diskem a LCD displejem, přičemž displej měl plné VGA rozlišení. Tento přenosný počítač kupovali především byznysmeni – a není divu, v té době stál zhruba stejně jako automobil střední třídy.

1990

PRODUKT MĚSÍCE 08/1990

Sharp Multi-Color 386 PC-8041

PROCESOR:	Intel 80386
FREKVENCE:	20 MHz
RAM:	2 MB
PEVNÝ DISK:	40 MB
CENA:	cca 23 000 DEM

1998

VÍTEŽ TESTU 09/1998

Actebis Targa Traveller 600

PROCESOR:	Intel Pentium MMX
FREKVENCE:	166 MHz
RAM:	32 MB
PEVNÝ DISK:	2 GB
CENA:	cca 4000 DEM

2008

CHIP HIGHLIGHT 03/2008

Apple MacBook Air

CPU:	Intel Core 2 Duo 1,8 GHz
ČIPSET:	i965GM
RAM:	2 GByte
PEVNÝ DISK:	64 GByte SSD
ROZHRANÍ:	USB, WLAN, BT
CENA:	cca 75 000 Kč

1990

2000

2010

Compaq SLT286

Sharp Multi-Color 386

Actebis Targa Traveller 600

Apple MacBook Air

Prototyp s palivovými články